אגרות הראי"ה - כרך א' - אגרת ריג

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ה' מנחם אב תרס"ט - רחובות

נמען: הרב נחום (מגיד בבית הכנסת 'בית יעקב', חורבת ר' יהודה החסיד)

הרב קוק מודה על הספרים 'נחמות צמח ישראל' על מגילת רות ו'נחמות ארץ ישראל' על מסכת פאה, ומשבח את הסדר באגדה ואת החריפות בהלכה. הרב קוק מעריך במיוחד שהמחבר בחר בתחום המצוות התלויות בארץ, כראוי בעת שקול ה' קורא לשוב לארץ.

עיקרי הדברים

- הסכמה לספרי 'נחמות'.
- חשיבות לימוד המצוות התלויות בארץ.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], רחובות ת"ו[2], ה' מנ"א[3] תרס"ט[4].

לכבוד הרב הגדול בתורה ויראת ד' אוצרו, מתון ומסיק, ידיו רב לו בהלכה, משנתו סדורה, וחסדאין מילי' באגדתא, מו"ה[5] נחום שליט"א[6], מ"מ[7] בעיקו"ת[8] ירושלים ת"ו בביהכ"נ[9] בית-יעקב, חורבת ר"י החסיד [בית הכנסת "החורבה" בעיר העתיקה בירושלים] ז"ל[10].

שלו'[11] וברכה באהבה נאמנה.

בהיותי יושב פה בקרייתא דארעא דישראל, במושבה רחובות, הרחיב ד' לי ושמח את לבבי בשמחת תורה, בהגיע לידי ספרו היקר "נחמות צמח ישראל" על מגילת רות, ועלים לתרופה מספרו הנכבד "נחמות ארץ ישראל" חלק שני ממס' פאה, וברכתי ברכת הנהנין על פרי קודש הלולים הללו, מחוליא בפנים מסבירות באגדה ומחורפא בהלכה. את הכל עשה יפה יפה, דבר דבור על אפניו, ופעולתו היא המעידה על שקידתו הגדולה בתוה"ק[12]. יהי ד' עמו ויעל, ויזכה להוציא לאורה כל אשר ברוח אתו כתוב יושר אמרי אמת, לסדר דברי רז"ל[13] בסדרים נאים,

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 ת"ו - תבנה ותכונן
3 מנ"א - מנחם אב
4 תרס"ט - השנה תרס"ט (1908/1909)
5 מו"ה - מורנו הרב
6 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
7 מ"מ - מכל מקום
8 בעיקו"ת - בעיר קודשנו ותפארתנו
9 בביהכ"נ - בבית הכנסת
10 ז"ל - זכרונו לברכה
11 שלו' - שלום
12 בתוה"ק - בתורתנו הקדושה
13 רז"ל - רבותינו זכרונם לברכה

המרחיבים את הדעת, ע"פ[14] סדר הפסוקים באגדה וע"פ[15] סדר המשנה בהלכה, ולהוסיף מדילי' ציצים ופרחים, בפלפול וסברא ישרה. ילך ידידי כת"ר[16] בדרכו זה, דרך הקודש, לזכות את הרבים, ואקוה שימצאו רבים וכן שלמים מעם ד', הקרובים והרחוקים, אשר ידעו להוקיר את פעולת כת"ר בספריו היקרים, וחכמי לב יקחו מצות להביא ברכה אל ביתם. וק"ו[17] דכת"ר[18] תרוייהו איתנהו בי', חבת תוה"ק[19] וחבת המקום הקדוש, אשר זכה לשים אוהל תורתו בו, עיר עז לנו, ציון המהוללה, יכוננה עליון. ואפריון אמטי לכת"ר[20], על אשר לקח לו את מקצוע שבתורה של המצות התלויות בארץ, אשר בסדר אמונת להפריח בו ציצים ופרחים, ועל אשר ספריו היקרים בשמות יקרא "נחמות ארץ ישראל" ו"נחמות צמח ישראל". כך היא חובתנו הנאמנה בעת חיה, אשר עין בעין נראה, כי פקד ד' את עמו ואת ארץ חמדתו, וקול ד' קורא בכח מתוך כל מסבות הזמנים, מחגוי הסלע וסתר המדרגה, [שיר השירים ב, יד] לשוב לבצרון אסירי התקוה, [על פי זכריה ט, יב] להקבץ אחד לאחד, כיונים אל ארובותיהם, [ישעיהו ס, ח] אל החבל ואל הנחלה, נחלת ד' והררי קודש, להוסיף אומץ בהתעוררות גדולה בבנין תורת ארץ ישראל, בברור ושכלול המצות התלויות בארץ, ולרומם דרישת ציון והכרת אורה העליון, בצמח ישועה לבית ישראל בכל פינות שאנו פונים. למען ישמעו בנים ויחרדו מים, יקשיבו פזורי גולה וישובו להר חמד ד' לנצח, והמזכירים את ד' אל תתנו דמי לו עד יכונן ועד ישים את ירושלים תהילה בארץ. [על פי ישעיהו סב, ו-ז] וברכתי תעלה לראש כת"ר באהבה רבה, יברך ד' חילו ופועל ידיו ירצה, כנפשו היקרה ונפש ידידו דורש"ת[21] בכבוד וחבה יתירה נודעת,

הק' אברהם יצחק הכהן קוק

עבד לעם קדוש על אדמת הקודש בעה"ק[22] יפו והמושבות, היושב כעת במושבה הנחמדה רחובות, אשר ביהודה, תובב"א[23].

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

14 ע"פ - על פי
15 וע"פ - ועל פי
16 כת"ר - כבוד תורתו
17 וק"ו - וקל וחומר
18 דכת"ר - דכבוד תורתו
19 תוה"ק - תורתנו הקדושה
20 לכת"ר - לכבוד תורתו
21 דורש"ת - דורש שלומו ותורתו
22 בעה"ק - בעיר הקודש
23 תובב"א - תבנה ותכונן במהרה בימינו אמן